

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide ezimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide küldendő a lap szerkesztésére illő minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

Az országgyűlési antisemita párt válaszfelirata.

Császári és Apostoli kir. felség. Legkegyelmesebb Urunk!

A legmélyebb alattvalói hódolattal fogadtuk Felsőleg legmagasabb trónbeszédét, mint felséges Királyunknak népével és népéért érő nemes szíve újabb nyilvánulását; s ezen ünnepélyes perczben, a midőn az ország választott törvényhozó testülete hivatva van Felsőleg legmagasabb trónbeszédére az alkotmányos szokás szerint válaszolni, Felsőleg elé járulunk az ország kívánalmainak, aggodalmainak s sérelmeinek felsorolásával.

A főrendiház újra szervezését, melyet Felsőleg legmagasabb trónbeszéde első sorban el nem halaszthatónak jelent ki, — most, midőn csak kevés hónapokkal ezelőtt a törvényhozó testület régi szokását a képviselőház határozatainak egyszerű regisztrálásából az idők komolysága által meghatva, hazafias ellenzékké változtatta, s ez által megmenté a keresztény családot és a keresztény magyar társadalmat, a zsidó házassági törvény behozatala által őket fenyegető veszélytől, nem tartjuk ugyan éppen időzerűnek, de belátva a főrendiház szervezésének hiányait, újra szervezését komoly megfontolás s tárgyalás alá venni nem fogunk vonakodni.

Megbízónk iránti kötelességünk azonban ezt megelőzőleg kijelenteni, hogy ellenezni fogunk minden oly szervezést, mely a főrendiházi tagságot vagyon különbséghez köti, mert sajnálattal kell tapasztalunk mikép mai nap a nagy vagyon nem hazafias érdekek útján, sem serény munkával, de első sorban börze játékkal s ezzel összefüggő kölcsön, vasuti s egyéb pénzügyi tevékenység útján szerzettetik, a ki pedig ily utakon jut nagy vagyonhoz, az legkevésbé bírhatja azon erkölcsi tulajdonokat, melyek őt a törvényhozás állandó tagjává s méltó részesévé képesíthetik.

Annál nagyobb reményekkel fogadjuk Felsőleg legmagasabb trónbeszédének azon kijelentését, hogy az állam élet minden terén, fontos kérdések várnak megoldásra. Elvárjuk Felsőleg felelős kormányától, hogy megfogja tenni a szükséges javaslatokat; saját részünkről igérvén, hogy folyton hazánk és nemzetünk gyarapodását és boldogságát tartva szemünk előtt, támogatni fogjuk őt mindazon törekvéseiben, melyeket hazánkra nézve hasznosnak fogunk látni, ellenben minden törvényes eszközt megfogunk ragadni a kormány mindazon javaslatainak törvény erőre emelése ellen, a mely javaslatok meggyőződésünk szerint hazánk s nemzetünk hátrányára, vagy éppen romlására vezethetnének.

Felsőleg felelős kormányja javaslatainak megbíráásával bennünket kizárólag az ország és a nemzet érdekének, keresztény jellegének megóvása fog vezérelni.

Az állami tisztviselők nyugdíjának Felsőleg által említett méltányosabb alapokon való megállapítása mellett kívánjuk ennek kiegészítését egy szolgálati pragmatikával, az állami tisztviselők számára, mert nem elég hogy a tisztviselő megélhetéséről gondoskodjunk, de miután az állam végrehajtó hatalma elsősorban az ő állásköze nyugszik; tekintélyük emeléséről s emberi s polgári méltóságuknak a párt uralom önkénye ellen való biztosításáról is gondoskodnunk kell.

Büntetőjogi törvényhozásunkat nemcsak a büntető eljárással, melynél az esküdtársi intézmény behozatalát kívánjuk, kiegészíteni, de magát az érvényben levő büntető codexet is revideálni hallaszthatlan követelménye a jogegyenlőségnek, mert abban mint az országnak sajnos tapasztalnia alkalmá volt, a specifikus zsidó büntettek legyezése s ekkép a zsidó különérdek s külön czélok előmozdítása veres fonálként vonul végig.

A polgári tkönyvek megalkotását nem részben de egészben, a mely most már a halaszthatatlan törvényhozási feladatok közé tartozik, a magyar jogtör ténelmi fejlődésének megfelelőleg, telhetőleg előmozdítani fogjuk, szintugy, mint a Fged legmagasabb trónbeszédében pontonként felsorolt többi jogügyi és közlekedési intézkedéseket is.

Aggodalommal látjuk, hogy az államháztartás egyensúlyának helyreállítása még mindig csak egy messze távolban lévő pusztá óhaj, s hogy az eddigi adózók új megterhelése Felsőleg legmagasabb trónbeszédében nincs kizárva.

Annál nagyobb aggodalommal tölti el szívtünket, miután Fged legmagasabb színe előtt

kötelességünk őszintén kijelenteni, hogy eddigi thozásaink kiméletlen adóemelései már is az ország közvagyonát támadták meg és a permanens nagy deficitet e bajokat, mind idültbobbékká s az utókorra nézve mind végveszedelmesebbé teszik.

Az államháztartási egyensúly azonnali helyreállításán kell tehát fáradsunk az eddigi adózókra át nem hárítható adó nemek felkutatásával.

Felsőleg urunk! az 1848-ki törvényhozás mely egyébb kiváltságok közt a nemesség adómentességét is megszüntetvé, ezzel azon elvet juttatá gyakorlati érvényre, hogy minden birtokosnak, minden vagyonnak a közterhek viselésében részt kell vennie.

Az 1867. évi s az 1867. év utáni trhozások adómentes állampapírok kibocsátása által ez elv ellenében új kiváltságokat teremtettek. A folytonos adósságszámok által pedig mind nagyobb s nagyobb tökéek vonattak el a megadóztatás alól.

E kiváltságok megszüntetése és az állampapírok megadóztatása által egy a jogegyenlőség alapján álló és a fennforgó viszonyok által teljesen indokolt új bő jövedelem forrást nyitnának meg az országnak, a mit ha kapcsolatosan a börze adó behozatalával tenni fogunk, ez által és szigoru takarékossággal az államháztartási egyensúlyt remélhetőleg már a közvetlen jövőben helyreállítani képesek leendünk.

Nemcsak nem tartjuk célszerűnek az országgyűlés tartamának meghosszabbítását, de sőt ellenkezőleg a választók mennél rövidebb időközökben visszatérő megkérdetést tartjuk a szigoru alkotmányosság legszükségesebb kellékének. Egyébirán! is ismerve választóinknak e részbeni nézetet nem éreznünk magunkban hivatást arra, hogy azoknak, a kik bennünket bizalmukkal megajándékoztak, alkotmányos jogait meggyíráljuk.

Felsőleg legmagasabb trónbeszéde felhívja figyelmünket arra, hogy az 1878. 19. és 25. tez. érvénye az 1887. év végével lejár; a mely időpont az 1878. 26. t. által elfogadott vám és kereskedelmi szövetségnek is lejárati ideje.

Felsőleg urunk és királyunk! Két nagy pártá vanak az országot választói és így választott képviselői is. Az egyik nagy párt Magyarország függetlenségét, az 1848-ki törvények alapján és így az önálló hadsereget és külképviseletet irta zászlajára, míg a másik nagy párt az 1867. közjogi kiegyezés alapján áll. Abban azonban mind a két nagy párt egyetért, hogy eddigi közgazdasági kiegyezésünk az országra nézve véghetetlen káros, és hogy eddigi tapasztalataink alapján csak is az önálló m bank és a külön vámtérület, tehát Magyarország közgazdasági önállósága képes hazánk felvirágzását biztosítani; csakis ezen az alapon remélhetjük elérni a kérdés oly megoldását, mely mindkét részre egyaránt méltányos lenne.

Őszinte örömmel fogadjuk felséged azon ki nyilatkozatát, hogy viszonyaink Németországhoz lehető legjobbak, mert megvagyunk győződve, hogy ezen a közös állam érdekeken alapuló szövetség Fgednek s fejedelmi barátainak keresztény népeire áldáshozó leend. Valamint örömmel üdvözöljük a legmagasabb trónbeszéd azon kijelentését, hogy a többi államokkal is a legjobb baráti viszonyban állunk, s hogy bizton remélhető, mikép különböző államok által meg nem zavart munkásságunkat hazánk jólétének szentelhetjük.

Fged urunk s királyunk! az 1867-ki törvényhozás az alkotmány viszonyerése feletti édes mámorában ezer éves hagyományok bölcsességéről megfeledkezve egy végzetes ballépést tett akkor, midőn a zsidókat feltétlenül emancipálta, az emancipáció folytán mindinkább elhatalmasodott zsidó népfajnak, a nagylelkű magyar nemzet elleni végtelen háladatlansága s izgató lelketlensége idézte elő azon surlódásokat, melyekről Felsőleg legm. trónbeszéde megemlékezik. Itt pusztán az elnyomottak elleni szigoru erélyt alkalmazni, az elnyomók tulkapásainak megfékezésére iránt nem intézkedni, s ezzel az igazalmak tulajdonképi okait el nem enyészteni czéltűvesztett eljárás lenne, sőt a létező belső bajokat csak súlyosbítaná.

Csak 17 éve, hogy a zsidók ingatlan vagyon birtokosai, s már is az ország igen számos megyéjében a földbirtok nagy része kezükbe jutott, míg ezen birtokok tulajdonosai koldusokká, földönfutókká lettek.

S itt bátorodunk Fged legmagasabb figyelmét azon körülményre irányozni, hogy hazánk-

ból, hol tudvalevőleg ugysis gyér a lakosság, Felsőleg hű alattvalóinak ezrei vándorolnak földön s tengeren túl, új hazát keresni, mert az e hazában való megélhetést megvonta tőlük nem a mostoha sors, hanem a zsidó, mert nem nevezhetjük mi sorscsapásának azt, a minek a fenálló, általunk előidézett viszonyoknál fogva, szükségképpen be kell következnie.

S mily jövő várakozik egy oly országra, melyben a kisbirtok munkás kézből munkálatlan kézbe kerül?!

A most jelzett bajok orvoslása. s ekként az ország anyagi jóléte s szaporodása szempontból mi elkerülhetlennek tartjuk, hogy a kisbirtok a keresztény földmives számára megtartassék.

Az egyes családok tagjai által alapított hitbizományok felállításával és megerősítésével ezen birtokoknak adósságok általi terhelése korlátoztatik s nehezítettik meg. Pedig a hitbizományok, a nagy birtok accumulálva tartása által, legalább is annyi hátránnyal, mint előnyvel bírnak; mennél méltányosabb dolog tehát a földmives kisbirtokos fenntartása czéljából lehetőleg tenni e birtokok adósságát való megterhelését, illetőleg azok bírói végrehajtás útján való elvételeit. Ez annál méltányosabb, miután a hitbizományok tulajdonosainak meg van adva a mód jogi s egyébb tudományok megszerzése által megvédeni birtokukat, míg a szegény földmives nép a tudomány védelmében nem részesülhet jól, ideje sem marad arra, hogy folytonos éberséggel figyeljen, a nyáj körül leselkedő farkas módjára őt környező uszorsások fondolataira, kik az ő munkájából élni, s az ő romlására gyarapodni, tekintik egyelőli kenyérkeresetüknek.

Felsőleg urunk! Nem szabad engedni a törvényhozásnak, hogy földmives népünk is ugy tönkre menjen, mint a magyar közép birtokos osztály már is nagy részben tönkre ment. Ezen osztály, mely Magyarországot a magyar nemzetiséget egy évezreden át küllenség ellen megvédte, dicső érdemeiért napjainkban így lőn megjutalmazva!

Fgednek két országa, tartományja ijesztő képű nyújtja a zsidó korlátlan szabad gazdálkodásnak; s két tartományunk zsidósága auyagilag már tönkre tette ama tartományok keresztény lakosságát, most mint a sáska had ama tartományok lelegett tereit mind inkább elhagyva, hazánkat argasztó mérvben lép el.

F. U. és királyunk! mi nem akarjuk, hogy Magyarországot Galliczia és Bukovina sorsára jusson.

Ugyanazért bátorodunk Fged atyai figyelmét a földbirtok s földbirtokos nyomasztó s válságos helyzetére irányozni, a mely helyzet egyedül csak egy a földmives érdekeket első sorba helyező agrarius törvényhozás orvosolhat.

F. U. és királyunk! egyedül csak ott, hol a jogegyenlőség elvei nemcsak papíron, de gyakorlatban is léteznek, vannak megadva szükséges kellékek az ország felvirágzására. A hol egyes improductiv osztályok sőt idegen elemek abnormis arányokban fejlődnek, a többi osztályok pedig sorvadásnak indulnak, ott káros állapotok nem hiányozhatnak, ott az állami és társadalmi belbajok el nem maradhatnak.

A zsidóság rohamos gyarapodása a keresztény népek rovására és veszére következménye az álszabadelvűség által oly fennen hangzóztatott fictiv jogegyenlőség köpenye alá rejtett kiáltó jogegyenlőségnek, a mely a zsidóság és a keresztény nép közötti viszonyokban tényleg fonál.

Ha figyelemmel kutatjuk az itt vázolt jogegyenlőség elvének gyakorlati hiányait, mindenek előtt a zsidóság szervezete ötlük szemünkbe, a mely a zsidóságot a vallás és felekezeti czége alatt egy zárt szövetségben egyesíti, ama czég irtigye és védelme alatt azonban első sorban és legfőképp gazdasági és politikai czélokot követ.

E consortionais testület egy központi közzeggel bír, a mely ismét az egész világra szóló Alliance Israélite nevű zsidó szövetség legoly szoros összeköttetésben áll, hogy bátran mondhatjuk, mikép az országban lakó zsidók minden nyilvános politikai jogukat külföldön vett vezényszó után gyakorolják.

Es ezen veszedelmes szövétkezettel szemben keresztény népünknek nincs semmi önvédelmi eszköze. A folyton a szabadelvűséget emlegető zsidóság most, a midőn szabadelvű intézményeink áldásai ellenük, az ő bitorolt hatalmuk ellen készülnek fordulni, megtagadva a szabadelvűséget, a legnyersebb reakció

ösvényére akarja terelni Felsőleg felelős magyar kormányát. Mig ugyanis nekik van központi irodájuk, annak fiókjai, Alliance Israélite-jüknek vannak izraelita földmives, izraelita iparos pártoló egyleteik, a keresztény népek nem szabad semmiféle haonczóló keresztényegyletet alakítani, mert ezek megalakulását Felsőleg felelős magyar kormánya megakadályozza. A zsidóság tehát már egyleti és gyülekezési szabadságunkat a magá részére confiskálta és most még az eddig élvezett sajtószabadságnak egyenesen zsidó érdekből való elkobzásával is fenyegetnek bennünket, hogy tulkapásaink semmi akadály ne álljon többé útjában, és hogy elnyomatásunkban elnyomóink ellen még csak panasza se nyilhasanak ajkaink.

Felsőleg urunk és királyunk! Az alkotmányos szabadságra féltékeny magyar nemzet, a mely szabadságát egy év-ereden át tatár, török és egyéb százados ellenség ellen fegyverrel megvédelmezni tudta, nem fogja fejét ma se rabigába, legkevésbé pedig a zsidóság rabigájába hajtani. — A zsidóság valamint egész Európában, ugy nálunk is a mozgó tőke zömét és annak vezérletét kezébe kerítve, oly állapotokat teremtett, melyek a sötét középkor hatalmasainak ököljogára em lékeztetnek. Az állam — mely megengedi, hogy az anyakönyvek rendes vezetése, mely a keresztényekre nézve oly szigoruan kötelező — a zsidóknál elmulasztassék és így ők a hadkötelezettséget kijátszassák; — az állam, mely a zsidó nagy gyárosok érdekében ezek számára behozott nagy adó-engedmények és kiváltságok mellett a velük való versenyre utalt keresztény kisiparosok érdekeit fölládozza sőt ezek szükséges védelmét, — a szoros szervezetet hiányos ipartörvény által kijátszva — illuszióssá teszi; az állam, mely a mozgó tőke kinővéseit meggyíráló jó uszora törvényt behozni vonakodik, és így a zsidó mozgó tőkét, mely a realis vagyon tulságig terhelő megadóztatás alól kihúvik, természetes kiváltságai mellett még törvényes kiváltságokkal is felruhazza: az az állam, mindannyiszor zsidókat jogtalan előnyökben részesítve, egyenesen megtagadja a jogegyenlőséget.

Nemzet gazdasági czéljuk elérésén ily serényen és bámulatos sikerrel munkálkodva, a zsidók most politikai czéljuk megvalósításához nyitlabban hozzáfoghatnak és hozzá is fognak. Es e czéljuk nem egyéb, mint a keresztény társadalom alapjainak aláásása, a keresztény népek anyagi és erkölcsi tönkretétele után, a keresztény dynastiák és trónok megdöntése.

Felsőleg urunk és királyunk! Szolgáljunk e részben bizonyítékokkal? Ott van Franciaország példája, ott van a nihilizmus, a melyhez a contingent 55%ig a zsidó szolgálatják; ott van a németországi social-demokratia, a melynek éltető eleme a zsidó igazság és a zsidópénz. A mai korszakban jízestő mérvben nyilvánuló anarchizmusnak legbuzgóbb apostolai a zsidók. A zsidóság eredetétől fogva erjesztő, bomlasztó elem volt, e szerepét ma a midőn testéről a békák le véve vannak, tényleges kiváltságot helyzetében minden akadály nélkül játszhatja.

Vakadok munkájokat a keresztény vallás, család és erkölcsök aláásását már régóta tapasztaljuk, de óriási pénzhatalmuk őket a közel jövőben már nyílt támadásra is fogja bátorítani.

Nagyon hosszúra nyulna ezen legalázatosabb előterjesztésünk, ha mind azon bajokat esetenként akarnánk, melyeket a zsidóság mint társadalmi hatalom hazánkban okoz, s ha mindazon sérelmeket felsorolni akarnánk, a melyeket, mint a zsidóság okozta sérelmeket most már a közbéke szempontjából is előterjeszteni halaszthatatlan kötelességünk. E részben teendő javaslatainkat előre is Felsőleg legmagasabb figyelmébe ajánljuk.

Felsőleg urunk és királyunk! Mint dicső dynastiánk feje képezheti azon jegecedési pontot, a mely körül Magyarország keresztény népe szorosan gyülekezve, megmenetheti a dynastiát, Magyarország trónját és kormányát s ezzel együtt önmagát az elenyészes veszélyétől. Mert ha Magyarország népét a zsidóság tönkre teszi, ha kiragadja lábait alól az a földet, a melyet ősei száz czatában megvédelmeztek s a melyet fíradtságos munkájának verejtékével öntözött, ha megfosztja ezredéves alkotmányos szabadságaitól, depraválva azt erkölcsileg is: egy koldus, egy földönfutó és egy depravált rabszolga had a veszély pillanatában a legjobb akarat mellett is

alig lesz képes egy újabb „vitam et sanguinem“ harci riadóra föllekesülve megvédeni királyt, hazát és nemzetet! Felségednek mint apostoli királynak apostoli magasztos hivatását első sorban a kereszténységnek, keresztény népeknek védelme képezi, a keresztény népeknek pedig mióta a félhold hatalma lehanyatlott, legveszedelmesebb, legáldozatosabb halál-ellenesége a zsidó semitizmus.

Az antisemitizmus nem egyéb, mint a keresztény népeknek önvédelmi állapotba való helyezkedése a zsidó semitizmussal szemben; közös ügyek közös érdeke az Felséged keresztény népeknek, népfaj, felekezeti és osztálykülönbség nélkül. És azért hazánkban semmi sem hatott és hat erőteljesebben és jótékonyabban az egyes keresztény felekezetek és osztályok közötti békés együtt lét megszilárdítására, mint épen az antisemitizmus; s ekként semmi sem képes jobban biztosítani Felséged legmagasabb trónbeszédében kitűzött azon cél elérését, hogy egyesült erővel és lelkesedéssel működjünk közre a trón és a haza javának, dicsőségének és fényének előmozdításában.

Felséged keresztény népeinek a semitizmussal való létküzdelmében bizton számíthatni hiszünk Felséged leghatalmasabb és legkegyelmesebb oltalmára és támogatására és ezen édes reményben, a midőn Felségedet szeretett királyunkat a Mindenható oltalmába ajánljuk, a legmélyebb alattvalói hódolattal és ragaszkodással vagyunk császári és apostoli királyi Felségednek legalázatosabb szolgálói Magyarország országgyűlésileg egybegyűlt képviselői.

Beadják: *Báró Andrássy Gábor, Istóczy Győző, Csuzy Pál, Dr. Nendtvich Károly, Dr. Komlóssy Ferenc, Margitay Gyula, Dr. Rátz Géza, Vadnay Andor, Ráth Ferenc, Onody Géza országgyűlési képviselők.*

Hogy áll a világ?

ITTHON. A politikai élet mai napság az országgyűlésben culminál, hol a pártok a választási vita készülnék; az antisemita pártkörben két felirati javaslat készült, melyek közül egyiket br. Andrássy Gábor, másikat Simonyi Iván országgyűlési képviselők készítették. A kör beható tanácskozás után br. Andrássy javaslatát fogadta el, s a házban nagyrészen akörül csoportosult. Lapunk élén közöljük a felirati javaslatot, mely pártunknak első ilyen nemű okmány.

Simonyi Iván szinte befogja nyújtani javaslatát, mely az antisemitizmus kérdésében nem igen különbözik ettől, de a függetlenségi álláspontot is kifejezi, miért a függetlenségi antisemita képviselők kétségkívül amellé is csoportosulni fognak.

A párt tagjai által benyújtott két féle felirati javaslat nem jelent a pártban egyenlenséget, mert a két felirat benyújtása közmegegyezéssel történik, de a közjogi alapon álló és függetlenségi képviselők külön elvi álláspontja némelyek véleménye szerint nem volt egy közös feliratban kifogás nélkül kifejezhető.

A felirati vita mindenesetre hétfőn fog az országgyűlésben megkezdődni, akkor pártunk képviselői kétségtelenül érdekes vitát fognak folytatni azok ellen, kik az ország legerősebb gravamenét, a zsidó kérdést, akár együgyűségről, akár téves felfogásból, akár különös magán érdekekből nem merik a trón ítélőszéke elé vinni.

Horvátországban pedig ismét megkezdődött a régi nóta; már a képviselők igazolásánál Staresevicsék bemutatatták, hogy a szokásos parlamenti illetet a szinidők alatt sem tanulták meg, tart a kanász tempo tovább is. Az ilyen emberekkel bizony a trónbeszédben sem kellett volna oly lágyan beszélni!

KÜLFÖLDÖN. Francia és Németország közt köztött megegyezés és foglalkoztatja a lapokat, mely megegyezés Anglia ellen van irányva olyképp, hogy Németország az Angolok ellen Franciaországot támogatni fogja Pekingben, s egyúttal a német gyarmatokban a francziák kereskedelmét megengedi, viszont ugyane szolgáltatást teszi a Németeknek Franciaország Afrika partjain.

Az angolok pedig erősítik hadi erejüket, olyképp, hogy minden angol kereskedelmi hajót, melyek között roppant nagyságúak és erejűek vannak, átfogják alakítani hadi szolgálatra.

Állítják, hogy a páncélos hajók se a mai tengeri lövegeknek, se a torpedóknak ellenállni nem tudnak, s így a fahajók felett semmi előnyük nincs; sőt a fahajók még könnyűségükön fogva gyorsabbak is. Ezzel Anglia tengeri hadereje oly roppant nagyra fog emelkedni, hogy az egész világ összes hajóhadainak is képes lesz ellenállni.

El lesz érve az is, hogy a rendes hajóhadat nem kell gyengíteni azzal, hogy idegen vizeken hadihajók cirkáljanak a kereskedelmi hajók védelmére. Torpedóhajója pedig eddig is legtöbb volt Angliának.

A francia-chinai háború pedig folytatást tart, Courbet admirál még mindig erősebbeket vár, legújabbán Ke-Lung erődöt s környékét elfoglalta ugyan a francia haderő, de tovább nem ment; azt hiszik a francia kormánykörökben, hogy Bismark közvetítésével sikerülni fog nekik a chinai kormányt engedékenységre bírni.

A sudáni harcoktól is kedvező hírek érkeztek, Gordon tábornoknak sikerült a várt segély nélkül is jelentékeny előnyöket kivívni

a felkelők, a mahdi hadserege ellen, mert legújabb hírek szerint Chartum környéke egészen megtisztult a felkelőtől, s így az angol fővezér már egészen fölöslegesen tartja további segélycsapatokat küldeni Sudánban.

Olaszországban pedig a nagy országos csapás, a kolera folyós tart; a nápolyi vidéken, Sziciliában jelentékenyen csökkent ugyan a kolera, mennyiben a halálozások száma apadt, de annál nagyobb erővel lépett fel Genuában, hol százával halnak az emberek.

Nem valószínű, hogy a közvetlen szomszédságból ellátogat a csapás hozzánk is, miért ébren kell lennünk, s a lehető óvintézkedéseket idején megtennünk: jam proximus ordet Ucalegon!

Belgiumban ismét voltak pár napon át zavargások. Már a liberálisok is megokálják a dolgot a most felhívást bocsátanak közre, melyben a lakosságot békességre s a törvény tiszteletben tartására szólítják. Hogy mily mindenféle elemek vegyültek e liberális tüntetésekre, eléggé kiteszik abból is, hogy a radikális újságírók lakásain tartott házmórtások alkalmával mindenféle fegyverek, löszerek s anarchista iratok jöttek napvilágra. Állítólag egy összeesküvésre bukkantak, mely az állam biztonságát ellen volt irányva.

A tisztviselők nyugdíjának kérdéséhez.

Előkelő kézből vettük ez alább közlött cikket, mely a megye tisztviselői nyugdíjának kérdéséhez szól, s melyből a t. olvasó megtudhatja, hogy ezen, az egész országban szőnyegen levő kérdés, megyénkben minő stadiumba jutott.

A küszöbön álló novemberi m. biz. gyűlés fog tehát ezen, a megyei életben epochalis jelentőséggel bíró kérdésben határozatot hozni, mivel pedig mi e kérdést nagyon fontosnak tartjuk, nem mulasztjuk el, hogy t. olvasóinknak s főleg a th. bizottság tagjainak az alább közlött cikket figyelmükbe ne ajánljuk.

A megyei tisztviselőt a th. bizottság választja meg, ad neki ily választás alkalmával hat évre kenyeret — de egyúttal oly kötelességeket és hatáskört ruház rá, melyekben a hat évre választott tisztviselő intézkedéseinek hatása kiszámíthatlan fontossággal bír, s felelősége pedig örökös.

A tisztviselő a 6 éven át dolgozik, dolgozik nehéz munkát, s munkájának eredményeiért felelős nem tisztsége 6 esztendő tartamáig, hanem örökre. Már pedig kinek felelősége örökös, nem figyelmen kívül hagyhatjuk, hogy ki teelölössé teszi, gondoskodjék existenciájáról is addig, míg felelősége tart?

Somogy megyében kétségtelenül becsülni való conservatív nézetek nyertek kifejezést a tisztviselő választások alkalmával: a rég szolgáló öreg becsületes tisztviselők nem vették el a kenyerüket; ámde választási jognak ily alapon való felfogása használ-e a közérdekeknek!

Kétségtelen, hogy a munkabíró, becsületes tisztviselő szolgálton mindaddig, míg erejének hanyatlása a közérdek, a hivatali pontosság, gyorsaság és erély rovására nem esik; ámde az öregség vagy betegség folytán elerőtlenedett egyén, ki sem a szellemi, sem a fizikai munkában a teljes erőben levőkkel lépést tartani nem bír, már nem való a hivataliszobába, hol a becsületben elerőtlenedett, rég szolgáló, nagy családú tisztviselő iránt érzett összes részvétünk illetve szánakozásunk sem pótolja azt, mit a közéletnek a modern igények által fokozott érdeke kéréltelentül megkíván.

Ha meggondoljuk még, hogy munkában eltöltött évtizedek után, megfogyva erőben egészségben, oly vigasztaló, megnyugtató a tudat, gondtalan nyugalomba vonulni: akkor be kell látnunk azt is, hogy nemcsak közérdek, de a tisztviselők saját érdekében is áll, hogy öregségükre gondoskodjék a megye tisztessége nyugdíjról számukra. Az előre törekvő ifjúságnak pedig ne állja útját az öregek sorsa feletti szánakozás, de azok is helyt találjanak már akkor, midőn ifju erővel és lelkes buzgalommal szolgálhatnak a közérdeknek.

Végre is a morális igazság az, hogy

a ki egy élet javát munkában tölti, legyen neki jutalma az öregség, gyengeség napjaira, legyen meg neki a vigasztaló tudat, hogy jelen munkájával biztosítja maga és családja jövőjét.

Elmult az idő, midőn a tisztviselő ad honores szolgált, s a közigazgatás az „urak“ becsületbeli terhe volt. A világ haladásával a közigazgatás gépezete pontosabb, több munkával járó vezetési igényel, ahoz ma már jó munkások kellene, kiknek nemcsak a tisztesség kötelez, kiknek állása már hivatalos, szoros kötelem és felelősséggel jár, de nem csupán „nobile officium“ többé. Nem lehet ennélfogva elzárkózni azon szűkségesség elől, hogy a kiöregedett, elfáradt becsületes munkás megkapja öregsége jutalmát, s ne kelljen aggódva néznie a tehetetlenség és nyomor bekövetkeztétől napjai elé.

Megyénkben e kérdés megoldása, miként említők a novemberi törv. hatósági gyűlés feladata, azért ajánljuk mi az alább következő cikket t. olvasóink s ezek között a m. bizottsági tag urak szíves figyelmébe.

(B.) A mai időkben, midőn fokozottabbak az igények a közérdek szolgálatában álló tisztviselő képzettsége és tevékenysége körül; s midőn ez igények — itt már mint az élet nehézségei — valamint mindenkinél, úgy főleg a viszonyokhoz teljesen mérten nem is díjazott megyei tisztviselőknél, nagyon is előtérbe lépnek, — valóban korszerűnek mondhatók azon mozzalmak, mely az elagott, vagy munkaképtelenné vált megyei személyzetnek, illetve azok özvegyeinek és árvaiknak ellátására iránt, a n. m. kir. belügyminiszter kezdeményezése folytán Somogy megyében is megindult már.

Azon eszmét, ugyanis, hogy az elagott és munkaképtelen tisztviselő, illetve ezek özvegyei és árvaik ellátásban részesítenek, a mire nézve a m. kir. belügyminiszter akként nyilatkozik, hogy „nemcsak a méltányosság követelményeinek felel meg, hanem a közigazgatás érdekében is fekszik ez, Somogy megye törvényhatósága mult május havi közgyűlésében egyhangulag pártolván, a megfelelő alapszabálytervezet kidolgozásával az állandó választmányt azon utasítással bízta meg, hogy a mennyiben a nyugdíjalap létesítéséhez az 1883. XV. t. cz. 9. § értelmében kivethető pótdadó igénybe vétele s tervezetnek, javaslatát oly időben tegye meg, hogy a felett már a legközelebbi közgyűlés határozhasson.

Minthogy azonban a nyugdíjintézményt a dolog természete s a fenforgó viszonyoknál fogva első sorban az önségélyre kell mint alapra fektetni; szükségesnek mutatkozik, mindenekelőtt a felől szerezni tájékozást, vajjon az önségély elvét, mely pontig lehet alkalmazni s alapul venni a nélkül, hogy ez által, a mitől a m. kir. belügyminiszter is óvni kíván, a nyugdíjintézeti tagokra elviselhetetlenül túlságos teher rovatnék.

Ennek kitudásához kíván tájékozásul szolgálni a megyei tisztviselők és hivatalnokok f. hó 2-ára összehívott s a megye alispánjának előnkéte alatt ugyanezkor megtartott népes értekezletének eredménye.

Jóllehet pedig az önségély mérvének ez értekezleten történt, illetve javaslatba hozott megállapítása által a majdan nyugdíjra képes tisztviselők, az évi fizetés egyszer mindenkorra befizetendő 10%-án felül, nyugdíjaztatásuk, illetve haláluk pillanatáig évenként további 2%-kal járulnak a nyugdíjalap mozgó tőkéjéhez, a nyugdíjintézmény tisztán az önségély elve alapján létesíthetőnek nem mutatkozik.

Ekként tehát születésével egyidejűleg ki multnak kellene tekinteni a különben minden irányban üdvösnek elismert s a tisztviselők által súlyos terhelhetőség dacára is osztatlan örömmel üdvözölt eszmét, ha a májusi közgyűlésből a méltányosság követelményét s a közigazgatás érdekét is szem előtt tartva nyilatkozó törvényhatóság pártolásában s azon fentebb már érintett utasításában, melyet az állandó választmányának adott, letéve nem volna a biztosítók arra nézve, hogy az eszme valószínű, megtestesüljön fog.

Somogy megye közönsége egy rokon kérdésben a községi jegyzők nyugdíja létesítésének kérdésében csopót emelt már a nagylelkűség és áldozatkészség granitjaihoz. Nem lehet tehát kétségünk abban, hogy az általa választott tisztviselők nyugdíjintézete megalapításának anyagi akadályait, nagylelkű áldozatkészségének erejével elhárítván, létesítéséhez járuland amaz intézménynek, melytől annyianak jobb léte függ, s melyhez a közigazgatás érdeke is fűzve van.

Tudnivaló.

A novemberhavi évnegyedes közgyűlés fontosabb tárgyainak előkészítése, jelesen a megyei tisztviselők, segédkezelő és szolgazemély-

zet nyugdíjintézete ügyében készült munkálat megtárgyalása s ezzel kapcsolatban az alaphoz való hozzájárulás tekintetében igénybe veendő megyei pótdadó iránti javaslatlétel végett folyó októberhó 15-én reggeli 10 órakor hivatalos helyiségemben tartandó ülésre az állandó választmány tagjait ezennel meghívom. Kelt Kaposvárott, 1884. évi októberhó 3. Csépany Antal, alispán.

H I R E K.

Ujlag és pedig sürgetve kérjük mindazokat, kik lapunkat eddig járatták, de az érte járó díjakat maig sem fizették be, miként hátralékaikat mihamarább beküldeni el ne mulasztják; a lap szellemi és anyagi kiállítására nagy költségre kerül, s mi kötelezve vagyunk munkatársainkat s a kiadással járó költségeket pontosan fizetni, mit csak úgy tehetünk, ha mi is pontosan kapjuk járandóságainkat.

Ügyvédi irodát nyitott e hó elsejével dr. Obetkó Károly köz- és váltóüggyvéd Kaposváron; mint általában ismert, kitűnő képzettségű, szorgalmas fiatal ügyvéd, ki ugy Schaffer Alajos kir. közjegyző ur irodájában kellő közjegyzői, mint Maktalvay Géza ügyvéd úrnál jeles ügyvédi gyakorlatot szerzett, melegen ajánljuk az ügyes-bajos közönség szíves pártfogásába. Lakik Kaposváron a megyeházzal szemben az Eibenitzházban.

A szüretet e napokban tartják megyénk legtöbb helyen; a gazdák a mult két heti jó idő örömeire vártak a szürettel, remélve jó édes mustot, legközelebb azonban beütött az erős hideg nedves idő, mely amellet, hogy a szüretelésre éppen nem alkalmas, nagyon rothasztja és penészesíti a szőlőt. Bor különben is kevés mutatkozik, de minősége a szeptemberi jó időkben sokat javult. Vig szüretet, persze hogy nem igen lesznek, sok baj érte az idén a gazdákat: kevés gabna termés, rossz gabnaárak, kevés bor, kéréltelentül behajtott adó, a kataszter stb. stb. nagyon megaspannították a magyar ember jó kedvét, melyet bizony a kadarka leve is csak ideig-óráig bir kissé felhangolni.

A gymnasiumi ifjúságból egyik-másik már horjda az új egyenruhát a magasabb osztálybeliek közül; a minta ellen azonban kifogásunk van, nevezetesen az, hogy szívesebben láttunk volna magyar szabásu egyenruhát, mely kétségkívül sokkal jobban megfelel volna a magyar ifjúságnak, mint ez a finácza ojtott katonatiszti blouze és bugyogó a simléderes sapkával. A mellett nem helyeselnék az arany zsinórozatot sem, mert ha jó, akkor drága, ha olcsó, akkor rossz és disztelen.

Műkedvelő társulat alakult Szigetváron, melyről követhető jelentést vettük: „Szigetvári műkedvelői társulat“ czim alatt városunk intelligenciájának legnagyobb része oly czélból szövetkezett s egyesült, hogy színlelőadás, felolvasás, hangverseny s táncszertély rendezése által társadalmi életünket felvidítsa s élénkítse. A társulat egy évre alakult, s ha buzgó pártolást talál, minden téren törekedni fog a kitűzött cél elérésére. — Zenészeket a tánczó társulatunk sajátjából fizeti. Társulatunk teljesen önálló s a t. tag urak száma s ügybuzgósága szép jövőt ígérnek. Felosztás esetén a társulati vagyon hazai czélra leendő adva. Tisztelettel Szabó Sándor, elnök Ifj. Ladányi György, titkár. Első előadásul Bercezik Árpád „Közügyek“ czimű orgánytékát adják e hó 11-én. A szereplők: Virag Gyula ur, Jakab Manca k. a., Pozsonyi Mariska k. a., Deli Lajos ur, Németh István ur, Ifj. Ladányi György ur és Dömös Sándor ur. Az előadás a casinó termébeu tartatik táncmulatsággal egybekötve. A szinlap a legközelebbi előadást okt. 25-ére igéri, midőn „Phrenologot“ fogják előadni. Ugy látszik; tüzesen fognak hozzá; tehát csak: kitartás!

Aradi Gerő színtársulata e hó 7-én tartotta utolsó előadását Kaposváron „Kerekes András“ népszínművet adván elő, nem éppen nagy közönség előtt. A színtársulat két ízben tartott ez év nyarán előadásokat Kaposvárott, melyekről lapunk bő tudósításokat közölt. Ezek resuméjaként elmondhatjuk ezuttal, hogy Aradi ur társulata egyike a legjobb vidéki színtársulatoknak, melyben a színművészet minden faja megtalálja az ügyes, törekvő előadó színészeket. Mísora érdekes és változatos volt. A kaposvári, nagyon mivel igényű közönség folytonos pártfogásában részesíté a társulatot, s bizonyára Aradi ur a nyári idény itt töltött részére nem gondol vissza panaszszal. Távozásuk alkalmából mi is meleg Isten hozzádot mondunk a társulatnak azon reményvel, hogy a jövő évi nyári idény alatt viszont látni fogjuk őket — talán egy új, külön arénában.

Szimpliczius is haza érkezett híres bandájával külföldi utjából, hol ez idén a nagy bankó helyett keserű tapasztalatokat szerzett eleget, melyet előtte már annyian szerettek cigányzenészeink közül, hogy cigányra a közönség: „Mindenütt jó, de legjobb otthon“, nem áll, hanem áll ez a variáció: „E nagy világon e kívül nincsen számóra hely.“ Mert hát a cigány magyar zenész, ki csak a magyar ember szíve, keble érzelmeit érti, azt

tudja hegservében. Igaz, hogy külföldön, princzek, sinces ám inni a m vége: csásége me szotytyan lunk, ákk bizony ne ánglius.

— Széjére rakták tornát K ban, mely gott, mire létüket, a legfelső helyszíne tató kijé semmi ko a mester legénye a tén a sár

— Kiti Széchenyi bekött, nes arab, percheron származni figurával pának, m ur midőn eredmény folta azok édes atyj gyönyörü és coloss fedezetté ron a leg formával gyon kívá zött; épe szakértő lan eredm Imre ur á lovak.

E hetet Elnök minden p feltűnté wicre 27 10 ismert ták gyeng tréfa volt mi tudjuk, lyon könn Szomba válaszfelir meg a vál igérkezik.

Az olva fízethetni; fűzet) 3 frt. Olvasókör a közli gondo Előfizetés utófizetés k készülnél, R éva i lnt fűzetes Lősei fehé illustrationi szorul dícső ez Jókay le 25 kr.; meg egész (26 fű

Egy fran arról, hogy s fogadása nagot elte levő ez ment szere tisztjei tá tek tisztel nagyak a redese kér den fogad választ, sége van néznie, ho dolkozásu pitja fogad ezrednek kivei 200 zésekor é meztlábára egész tiszt tán minde tást azonn távozott. E zósétkezés hozta a h uttal élce ezrednél v kedett azo bizos alap tere és az den titkot Ezután m ezredre s

tudja hegedűjével kormányozni, s bajában, keservében csak arra appellálhat — sikerrel. Igaz, hogy itthon nagy a szegénység, de hát külföldön meg nagy az érzéktelenség; aztán „princeknek”, hercegnőknek, bankároknak sincs ám mindenkor kedvük „Bruderschaftot” inni a muzsikásokkal... Szászónak is egy a vége: csak legjobb itthon a magunk szegénysége mellett megmaradni; ha jó kedvünk szotyyan, oda se nézünk a bajnak, ha busulunk, akkor „sirva vigad a magyar” mihez bizony nem ért ám, se német, se taliány se ánglus...

Szerencsétlenség. Az elemi iskola tetejére rakta fel a mult napokban a bádógosatornát Kohn bádóges és legénye, a létra azonban, melyen felmentek a teher alatt megintgott, mire a két ember elvesztvén lélekjelenlétüket, a magas emeletre ház tetejét érő létra legfelső fokáról leestek Polányi orvos ur, ki a helyszínen rögtön megjelent, azon megnyugtató kijelentést tette, hogy a leesteknek semmi komoly bajuk nincs, kik közül Kohn, a mester még az nap újra munkához is látott, legénye azonban a kórházban fekszik, bár testén a sérülés nyomát nem láthatni.

Kitűnő lovak mutatott be ifj. gróf Széchenyi Imre a fővárosi díjostáással egybekötött lóvásáron; e lovak a csokonyai ménes arab, lipiczi és magyar fajú kanczáinak percheron ménekkel való keresztezéséből származnak, nem éppen nagyok, de igen szép figurával erőt és tüzet párosítanak, ugy paripának, mint kocsis lovaknak kitűnők. A gróf ur midőn ez okserű keresztezéssel ily brilláns eredményt ért el, egyuttal fényesen megczáfolta azok kételyeit, kik mosolyogtak a gróf ur édes atyja valóban szakértő kísérletein, midőn gyönyörű arab, s hasonfajú kanczáit a nehéz és colossalis nagyságu percheron ménekkel fedeztette. Megjegyezzük itt, hogy a percheron a legnemesebb fajú igásló, mely arányos formáival, nemes tartásával és tüzével nagyon kiválik a hason alakú és fajú lovak között; épen nem csudálhatni tehát, hogy a szakértő keresztezés percheronnal oly páratlan eredményeket adott, minők a gr. Széchenyi Imre ur által bemutatott s általánosán csodált lovak.

Országgyűlés.

E hetet az alakulás vette igénybe. Előnk lett Péchy, kit páttatlansága miatt minden párt szívesen fogadott, annál nagyobb feltűnést keltett, hogy az antisemita nentwiche 27 szavazat ellen, ámbár s házban csak 10 ismert antisemita volt jelen. Ennek megdöbbentő hatását a zsidó lapok az által akarják gyengíteni, hogy elhíresztelték, miként tréfa volt az egész; ám vigasztalják magukat, mi tudjuk, hogy lesz még elég ilyen tréfa, mely könnybe lábad a szemük.

Szombaton adatnak be a különböző pártok válaszfeliratai s valószínűleg hétfőn indul meg a válaszfelirati vita, mely elég élénknek ígérkezik.

Irodalom.

Az olvasókör szépirod. regényfolyóiratra előfizetheti; Egész évre (24 füzet) 6 ft.; félévre (12 füzet) 3 ft.; negyedévre (6 füzet) 1 ft 50 krajával. Az Olvasókör a kitűnőbb hazai és külföldi regényeket közli gondos szerkesztés és csinos kiállítás mellett. Előfizetőinek értékes jutalomtárgyakat is ad csekély utófizetés mellett. Előfizetheti: Fülöp György szerkesztőnél, Budapest Statio-utca 31. sz.

Révai testvérek kiadásában megjelent füzetes kiadásban Jókay Mór történelmi regénye; Löcsei felhárszony. Jókay Róza, az író művészi leánya illusztrációval. A nagy író ezen édeskes munkája nem szorul dícséretünkre; annyit mondatunk, hogy egyike az Jókay legkitűnőbb regényeinek. Ára: füzetenként 25 kr.; megjelenik két hetenként egy-egy füzet. Az egész (26 füzet) ára 6 ft.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy francia hadnagy híres volt ezredénél arról, hogy nagy pénzekben szokott fogadni, s fogadásait meg is szokta nyerni; ezt a hadnagyot ettették ezredétől s egy más városban levő ezredhez vezényelték, hol már híre ment szerencsés fogadásainak. Régi ezrede tisztjei távozásra előt bncsu estélyt rendeztek tiszteleterre, hol szinte szóba jött a hadnagynak a fogadásokban való szerencséje. Ezredese kérdezte tőle, miként van az, hogy minden fogadását megnyeri? A hadnagy aként válaszolt, hogy neki kitűnő megfigyelő tehetsége van, s az emberekre csak rájuk kell néznie, hogy megtudja, vajon azok minő gondolkodásuak, jelleműek s többféle: ezekre alapítja fogadásait. Elmondta továbbá, hogy új ezredének ezredesét már ismeri, s kész akárkivel 2000 frankban fogadni, hogy megérkezésekor első este tartandó tiszti bankéton meztlábba fogja az ezredesét vetkőztetni az egész tisztikar jelenlétében. No már ezen az az mindenki kétkedett s az ezredes a fogadást azonnal tartotta is. A hadnagy pedig eltávozott. Első este, midőn tisztársaival a közösétkezésnél megjelent, valaki azonnal előhozta a hadnagy fogadásbeli szerencsését, egyuttal élcelődve tudására adták, hogy itt, ezen ezrednél vége szerencséjének. A hadnagy kétkedett azon s elmondta, hogy ő fogadásait biztos alapra szokta fektetni, ember ismeretére és az arizmére; az emberi arcról minden titkot leolvass s így előtte mi sem titok. Ezután merőben ránézett a szintén jelenlevő ezredesre s egész határozottan azt állítja, hogy

az ezredes bal lába bokáján sebhely van. Az ezredes tagadta, de a hadnagy erősen állt állítása mellett, sőt 500 frankban fogadást ajánlott. Az ezredes a fogadást tartotta, s rögton levette csizmáját és harisnyáját — sebhely azonban nem volt a lábán. A hadnagy az 500 frankot, mint vesztes kifizette s beismerte, hogy ez egyszer csalódott. Másnap az ezredes nagy diadalal irta meg collegájának, hogy ő ellene a híres fogadó hadnagy vesztett s egyuttal leirta a fogadás tárgyát is. Mily nagy lőn azonban meglepetése, midőn collegája boszankodó választát vette, melyben szemrehányást tett neki, hogy oly együgyű volt, miként a csizmáját az egész tisztikar előtt levette; s emiatt ő a hadnagy ellen 2000 frankos fogadást vesztett!!

A parlamenti illem. Nő (férjéhez, ki iránt gyerkőcz fia tiszteletlenül viselkedik) „Ugyan miért engedél ennek a kölyöknek, hogy veled ily hangból beszéljen?” Férfj: „Hagyd el aszszony! politikai közpályára akarom nevelni a fiut, nagyon jó tehát ha idejekorán gyakorolja magát a parlamenti formálkán.”

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Emlékirat a balatoni halászat érdekében.

(Folytatás.)

E szomorú fényt legjobban igazolják amaz adatok, melyeket a cs. kir. szab. déli vaspálya-társulat szolgáltatott a földművelési miniszteriumnak azon alkalmából, hogy a balatoni halászatok panaszai folytán czélba vett intézkedéseket megelőzőleg, a miniszterium hitelesen óhajtván ismerni a csökkenés mérvét, a többiek között a déli vassutársulat igazgatóságát is felhívta annak kimutatására, hogy az utóbbi tíz év alatt mily mennyiségű hal adatott fel és szállított el a Balaton mellett lévő állomásokról. Ezen kimutatás szerint 1870—1880-ig forgalma a következő:

Év	1870	1871	1872	1873	1874	1875	1876	1877	1878	1879
Állomás	300	209	74	92	193	198	223	73	81	50
Keszthely	23	64	18	5	15	27	19	0	3	0
Boglár	144	73	26	4	88	62	119	31	22	9
Szántód	56	33	7	4	18	68	21	8	22	6
Siófók	40	12	14	6	27	50	28	22	22	2
Lepsény	35	26	7	—	46	29	35	28	11	12
Összesen	300	209	74	92	193	198	223	73	81	50

A számsor első és utolsó összegét egybe hasonlítva, a halállomány óriási mérvű apadására következtethetnénk, a mennyiben 1879-ben épen egy hatoda szállítottat el azon halmennyiségnek, a mely 1870-ben a nevezett állomásokon feladva lett.

Nem szándékunk ezen adatok hitelességét kétségbe vonni, de az ügy érdekében kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy ezen adatok a valóságnál sokkal rosszabb szinten tüntetik fel a balatoni halászat ügyét. Egymagában az a körülmény, hogy az itt kimutatott mennyiség csak töredékét képezi tulajdonképen a Balatonból tényleg forgalomba jutó halaknak, — a mennyiben egy jó nagy rész kocsin és postán szállítatik tova — óvatosságra int bennünket. De nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a halászat eredménye lényegesen függ az időjárástól. Kedvező szél, télen a nagy hideg, nyáron a nagy meleg biztosítja csak a sikert. Ebből magyarázható egyszerűs mind az adatok biztos megtekintésénél okvetlenül szembeötlő rendszertelenség.

Mind a mellett mi is elismerjük, de sőt hangsúlyozzuk, hogy a Balaton halállománya — főleg a világhírű fogas — megfogyott; méltán kérdezhetjük tehát: miért fogyott meg? Ismerjük meg az okokat, a melyek ezt előidézték, mert csak akkor gondolhatunk igazán a javításra.

Mindannyian tudjuk, miként történik a halak szaporodása, Apóstény, követe ösztönét, felkeresi a neki alkalmas helyet, hol aztán elhullatja petéit, a melyekre ismét az ötöt követő himbal életet hozó tejtét fecskendi. Mind ez vízen történik, a hol mindaddig meg-

maradnak, míg a napnak heve petében élő embryót kiszólitja az öt körülzáró burokból. A természet bőven áldotta meg az anyahalat ikrával; így egy kétéves kárásznál 93,700, egy háromfontos pontnyál 237,000, sügérnél 200,000, rendszeren kifejlődött csukánál pedig 100,000 drb tojást számlálnak meg; de van is szükség ily roppant számú petére, hisz a hal természetes elszaporodását maga a természet nehezíti első sorban; a kultura pedig majdnem lehetetlenné teszi.

Vegyük csak figyelembe, mily tökéletlen az ivási processzus; mily csekély részét érheti a himhal teje. Azok, a melyek mégis bírják a fejlődés ezen első feltételét, ki vannak téve az állatvilágban előforduló mindenféle ellenségeknek. Számatalan rovar, madár, kisebb és nagyobb emlős állatnak képezik kedvenc táplálékát e peték; — de sőt maga a himhal is szívesen falja fel az ikrákat közvetlenül a megtermékenyítés után.

A petébe zárt ébreny nyugodt és egyenletes hőmérsékletű vizet kíván tovább fejlődéséhez — de vajjon hány esetben teljesül ezen feltétel? Hisz a legkisebb szellő hullámcsapást okoz, mely elég erős arra, hogy a legtöbb szőr közel a parthoz lerakot ikrákat, sőt magát a kikelt halmazgatót a part szélére, s szárazra verje, vagy a mélyebbre helyezett petéket iszap-réteggel vonja be, mely ismét az által válik végetessé, hogy megfosztja az embryót mindnyájunk közös tenntartó elemétől, a levegőtől.

De menjünk tovább; tapasztalat bizonyítja, hogy a hal ivásának befejezése után elgyengül, hus petyhüdt, élvezhetetlen lesz, s egészségét csak több hét múlva nyeri vissza teljesen. Ivását megelőzőleg s még jobban az ivás ideje alatt annyira vak lesz, hogy az, ki ilyenkor halász, soha üresen nem tér vissza, — annyival is inkább, mert a legtöbb halfaj ilyenkor seregben szokott járn.

Nyerészkedési vágy, mely a rabló halászat tetteiben vezéri, ilyenkor fűzheti legnagyobb sikerrel káros mesterségét és él is az alkalommal mindenütt, hol a törvény szigorja a halat védelem alá nem veszi.

Az elmondottakból kitűnik, mily nagy szükség van a halnak ivási ideje alatt, sőt azután is egy ideig a nyugalomra. Mily óriási veszteség éri tehát a halászatot az ilyenkor fogás által, átláthatjuk, ha figyelembe vesszük, hogy nemcsak az anyahal, hanem egész generáció megy ilyenkor tönkre!

A halaknak egy másik veszedelme a rövid bérletbe keresendő.

A tulajdonos kiindulva abból, hogy annyival előnyösebb a bérlet reá nézve, mennél rövidebb időre köttetik az, mert tetszése szerint rendelkezhetik azzal — rendszeren a többet ígérőnek adja tulajdonát. — Figyelmen kívül marad tehát a bérlo érdeke: a nagy nyereség valamint nem gondol arra sem, vajjon a bérlo nem fogja-e a halászatot a halorzásig vinni; pedig az ily rövid időre kötött bérletnek csak ez lehet következménye, miután ily körülmények közt hiányzik az ok, mely őt a biztosabbnak látszó jelennek a bizonytalanabb jövőért leendő feláldozásával — kiméletre bírhatná.

Nem válogatva tehát az eszközökben, az időben iparkodik az általa bérlet vízterület minden lakóját hatalmába keríteni.

Hátrányára van halaink szaporodásának minden oly gát, szilip vagy műépítmény, mely a halakat ivásukat megelőző vándorlásukban akadályozza. Évenként újból és újból tapasztaljuk, hogy a Sió berkeiben, a Balaton halainak e természetes ivarzás helyein kiköltő ivadékk millió és millió számra vonul felfelé, várva a kellő alkalomra, a mely őket a Balatonba bejuttatja, mert utjokat állja egy legyőzhetlen akadály, a Sió szilipe. Itt vesztetnek napokon át, midőn igen gyakran megtörténik, hogy a víz hirtelen lepad, s így tömegesen lelik itt halálukat. A halak ezen vándorlását a környékbeli lakosok nem szokták tetlenül nézni, hanem élve az alkalommal, merítő hálókál óriási mennyiségben fogják azokat, hogy a nagyobbakat potom áron értékesítsék, a kisebbeket pedig sertések és kacskák hizlálására használják. Seholy oly visszaélést közzavagyonnal nem üztek mint itt; nemcsak nagyobb nemes halakban veszt ez által a Balaton, de főleg uemes halak táplálására szolgáló takarmánnyal tönkremenetele által éri óriási veszteség.

Örömrünk szolgál ezzel kapcsolatban jelentetni, hogy a nagy. kir. földművelési, ipar-és kereskedelmi miniszterium intézkedett ezen akadály elhárítására nézve, s még e folyó év folyamában felállított egy ugynevezett halpészt, mely a halak szabad és akadálytalan közlekedését marandndólag biztosítja.

Ezek lettek volna azon természetes okok, melyek a halak fogyását termálában, tehát a Balatonban is előidézték. Ezeknek, valamint az alatt még felsorolandó speciális okoknak eltávolításában, avagy korlátozásban rejlik a bajnak leggyökeresebb orvoslása.

Miután halászati törvényünk nincs, 1871. márczius 8-án 2352. sz. a kelt leiratba a földművelési miniszterium felhívta Zala, Somogy és Veszprém megye közönségét, együttesen alkotandó rendszabályokkal e reájuk nézve fontos közzgazdasági árat, az azt fenyegető veszélytől megóvni.

Ebből kifolyólag hosszas tárgyalások után létrejött 1874-ben a maig is érvényben

lévő „a balatoni halászat ideiglenes rendezése tárgyában hozott szabályrendelet.

Mindazok kik elfogulatlanul, menten minden önérdéktől itélnek, elismerik annak jótékony hatását. — Bár nem fejezhetjük ki számokban azon eredményt, mely ily módon eléretett, de a dolog természetben rejlik, hogy megszüntette némileg a halászatot ip.rszertileg üzők buta és esztelen gazdálkodását, az ügynek csak hasznára lehetett.

Igaz, el kell ismernünk, hogy vannak hibái is. Nevezetesen általános tilalmi időszakot — mint ilyent ápril és május hónapokat állapítva meg — a halászatból élőkre roppant terhet ró azáltal, hogy őket tetemes időre kerestük-től megfosztja! — Nem vitatjuk, hogy a Balatonban előforduló több halfajnak ivarzás a két hónapban történik, különösen a süllő, a Balatonban világhírt kölcsönzött halé, amde a legnagyobb része mégis oly időben ivarzik, a mikor már nem védi őket a szabályrendelet § a.

Egy szóval, míg a kenyerét kereső halászat működésében korlátozja, mégsem felel meg természetrajzi szempontból azon lényeges követelménynek, hogy a megkívántó nyugalmat minden halfajnak biztosítsa.

Az e miatt felhangzó jogos panaszok megszüntetését czélozza a jávaslatban levő halászati törvény, a midőn ezen álláspontot elvetve, az individualis vagy relativ tilalmat hozza jávaslatba.

Szabályrendeletünknek egy másik lényeges hiányát pótolni fogja még az által, hogy meghatározza minden halfajra nézve azon minimális méretet, a melyet a halnak bírnia kell, hogy piacra hozható legyen, mi ismét az orvhalászat elnyomását nagyban elő fogja segíteni.

A törvény kilátásba van helyezve, s a vizogróról szóló törvényt — szerves összefüggésben állván azzal, — hamarosan fogja követni.

De midőn ebbeli örömrünknek adunk kifejezést, nem hallgathatjuk el aggodalmunkat sem, a mely elfog bennünket akkor, ha ószintén felelünk arra a kérdésre: vajjon lesz-e ennek kellő hatása. Meggyőződésünk, hogy a mai viszonyok közt soha!

A szabályrendelet hatástalansága nem annak tulajdonítandó, hogy intézkedései egyenként, mint együttvéve helytelenek avagy felette gyarlók volna. Üdvösek azok egytől egyig, de mondjuk ki bátran, mert végrehajva nem lettek a kellő szigorral — irott malaszt maradt, mint nálunk sok egyéb.

Közzgazgatásunk jelenlegi állapotában, akkor, a midőn a szolgabíró bürokratikus munkákkal tul van halmozva, ha lelkiismeretesen él is hivatalának, a legnagyobb erőfeszítéssel sem bír megfelelni mind annak, a mi tőle kívántatik; hogy fogná tehát halászatunk érdekében azon erélyt kifejteni, a mely pedig okvetlenül szükséges arra, hogy a lépten-nyomon tapasztalható kihágásoknak eleje vétesék, mert csak így lehet meglevő halállományt megóvni és szaporítani!

Ma, midőn a halászati jog res nullius lett, kétszeresen szükség van a végrehajtó közegek erélyére!

Ily körülmények között okvetlenül felmerül az a kérdés, vajjon mi módon volna a szabályrendelet vagy a törvény szigorú keresztülvitele elérhető?

Mielőtt e kérdésre felelnék, lássuk, mily értéket képvisel a Balaton halászata nemzetgazdasági szempontból, mert attól függ, mennyit áldozhatunk annak érdekében.

Alapul szolgálhat erre nézve mindazoknak keresménye, kik halászáttal foglalkoznak. Összegyűjtött adatok szerint jelenleg nyári halászatot üz húzóhálóval 200 ember és eresztő hálóval mintegy 260 ember; téli halászáttal foglalkozik ca. 2200 ember. Ha ezeknek fejenkénti keresményét 50 frtra tesszük, mihez hozzájárul a bérlok által fizetett 12,638 frtnyi évi bér, — bele nem érve a természetben fizetett halak értékét, 145,138 frtot nyerünk eredményül évi bevételként, a melynek 4% mellett megfelel 3,600,000 frt tőke. — Ily roppant értéket képvisel tehát a Balaton halászata a nemzeti vagyonban, de meggondolva, hogy racionalisabb kezelés mellett az évi bevétel megkétszerezhető.

A nemzeti vagyonnak emelése minden embernek, ki hazájának jólét szíven viseli, mulhatatlan kötelessége! E kötelesség kétszeresen terhel minket magyarokat, szemben azon nagy kiadásokkal, a melyek évszázados mulasztásaink pótlásával járnak. S vajjon miként tehetjük azt jelen esetben? A felelet az: könnyen, hisz nem szükséges ahoz egyéb a jóakarvánál. Társuljunk!*) mint társulat, mint erkölcsi testület, birunk a kellő eréllyel, a kellő tekintéllyel egyesek buzgalmat támogatni, ismét mások önkényét korlátozni, még pedig soha sem egyesek érdekeinek, hanem mindig a törvény rendelkezéseinek alapján.

As ellenőrzés hiányosságát tüntettük föl fentebb, mint okot, miért nem felelt meg a szabályrendelet a hozzá kötött várakozásnak, s miért nem felelne meg a legjobb halászati törvény sem czéljának; lássuk, mennyiben járulhatna egy alakítandó Balatoni halász-szövetkezet ezen ellenőrzés gyakorlásához.

*) Lásd Halászati Lapok II. f. 5. sz. „A halászati szövetkezetekről”. Dr. Ruffly Páltól.

A szövetkezet közgazdasági egyesület lenne tulajdonképpen, mely a halászlai jog kölcsönös gyakorolhatása céljából alakul, a közös vízterület halászlait ápolni, gondozni és a törvény rendelkezéséhez képest értékesíteni lenne hivatva. Hogy ezt sikerrel tehesse, szükséges, miszerint alapszabályai alapján törvényesen szervezve legyen, saját választmányra vagy igazgatóságra által önállóan intéztesse belügyei. Mint testület tagjai által felügyel a halászlait törvényeszerű gyakorlására, szaporítja a Balaton halállományát, főleg a halászlait sértő intézkedések hatályon kívül helyezéséről gondoskodik, valamint a törvényellenesen halászlait, törvény által szentesített tekintélyenél fogva perbe fogja, az ily tárgyalásokon magát tagjai által, kik mint szakértők szerepelnek, képviselteti; szolgáltatásba fogadott, megbízható egyének, örök felállításával különösen gondoskodik a halászlai tilalmak pontos megtartásáról, elősegíti a halászlai értékesítését és végül a halászlai gazdaságához statisztikai adatokat gyűjt.

Hasonló cél megvalósítására a poroszországi halászlai törvény, ily társulatoknak alakítását a vízvidékek szerint kötelezőnek mondja. Tapasztalásból állíthatjuk, hogy Németországban a halászlai terén mutatkozó haladás nagyrészt e társulatok érdeme. — Miután tudomásunk szerint a megalkotandó halászlai törvény szinte kötelezőnek mondja nálunk is e társulatok életbelépését, kötelességünket véljük teljesíteni, midőn be nem várva a törvény kényszerét, ezen egyesület létrehozásának eszméjét felvetve, az érdekeltséget az egyesület megalakítására kérjük.

Saját jól felgött érdekünk követeli ezt, a mennyiben a vidékünkbeli gazdaságat egyik jelentékeny ágának, a balatoni haltenyésztésnek sürgősen igényelt megmentéséről van szó. Epen azért hisszük, hogy szerény felszólalásunkat szívesen fogadják, és létesítik ama kártékony visszaélések megtűrése az egykor nemcsak hírneves, de dusan is jövedelmező

balatoni haltenyésztést teljesen megsemmisíthetné.

Szíves érdeklődésének ad kifejezést uraságod akkor, a midőn ez ügyben 1884. október hó 26-án Keszthelyen az „Amazon” szállóban az eszmék megbeszélése céljából tartandó értekezletünkön megjelenni szíves leszel.

Balaton-Füreden, 1884. auguszt. 28-án.
A július 20-iki értekezletből kiküldött bizottság

- Ifj. gr. Széchenyi Imre.** ért. elnök.
Br. Putani Géza ért. alelnök.
Szalay Imre orsz. képviselő.
Landgraf János kir. halászlai felügyelő
Dr. Sziklay János ért. jegyző.

Kaposvári piaci árak.
— augusztus hó 26.

Buza	6 frt 50
Rozs	7 frt —
Kukoricza	6 frt —
Árpa	7 frt —
Zab	5 frt —
Hajdina	7 frt —

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Kaposvár. Nagyon kegyetlen mulatság az, a szerkesztőt hetenként rosnál-roszabb versekkel — szomorítani.

Z. J. Megyer. A küldeményt köszönjük, közlését jövő számunkban megkezdjük; a levélre levéllel felelünk, addig is: a dolog lehetséges. Hol? és miként? megírjuk. A völegényi állapothoz szerencsét ki kívánunk — a menyasszonynak is.

B. L. M. Lad. Magánlevelet írtunk. Levelezőinket kérjük, hogy leveleiket lehetőleg úgy tegyék postára, hogy csütörtök déle reggélésig megkapjuk: sok érdekes közlemény kerül papírosára azért, hogy lapzártaig be ne érkezzen, a következő száma idejét multa.

Peterdi-Budapest. Vettük, értjük; a velejéről jövőre az irodalmi rovatban megemlékezünk.

Szerkesztésért felelős:
Szalay Károly.

HIRDETÉSEK

2009 sz.
tkvi. 1884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marczali kir. járásbíróóság mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Makai György végrehajthatónak Böröcz Mihály végrehajtást szenvedő elleni 220 frt tőke követelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a marczali kir. járásbíróóság) területén lévő Gomba község határában fekvő a gombai 380. sz. jtkvben 457/a hrsz. a felvett ingatlanok k. k. Böröcz Mihály nevére írott felére 435 frt a gombai 297 sz. jtkvben 496/8 hrsz. ingatlankra pedig egészben 40 frt illetve 160 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi november hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Gomba község házánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. 60. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Marczaliban a kir. járásbíróóság mint te-lekkönyvi hatóságnál 1884. évi augusztus hó 23. napján.

Vajda,
kir. aljbró.

1623. sz.
tkvi. 84.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marczali kir. járásbíróóság, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Varga János és neje Horváth Rozália végrehajthatónak Palkó Rozália férj. Tomsits Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 79 frt 67 kr tőke-követelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a marczali kir. járásbíróóság) területén lévő Mesztegnye község határában fekvő a mesztegnyei 251. sz. jtkvben A. 4. 292/b. hrsz. alatt felvett ingatlanra az árverést 384 frtba ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi november 28-ik napján délelőtt 9 órakor Mesztegnye község házánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 38 frt 40 krt készpénzben, vagy 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. XL. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Marczaliban, a kir. járásbíróóság, mint te-lekkönyvi hatóságnál 1884. évi július 4-ik napján.

Berzseny,
kir. aljbró.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, miszerint

Ügyvédi irodámat

Kaposvárott a megyeház átellenében (Eibenitz házban) f. évi október hó 1-én megnyitottam.

Dr. OBETKÓ KÁROLY,
köz- és váltóügyvéd.

Van szerencsém értesíteni, hogy a téli kalapok hölgyek és gyermekek részére diszitet és dísz nélkül a legújabb divat szerint raktáron vannak, továbbá Berliner és gyapott kendők, karmantyuk, harisnyák, posztó cipők, kesztyűk, Camasnik, posztó és kötött alsó ruhák, ingek, nadrágok és lélekmelegítő urak, hölgyek és gyermekek részére.

Kezdtt himzések

hárszony, posztó és jutte szövetre, szőnyegek, cipők, pamlag vánkások, sapkák, szivartárczák, óratartó, fegyverszijak, könyv jelzők, falikosarak, kendő, kules és kalaptartók faragványal együtt, vászonra elnyomatott asztalterítő asztal futó, kredenz, tálcza és gesztenye takarók, szalvéták stb, nagy választékban és a legjutányosabb áron kaphatók, miert is bátor vagyok igen tisztelt vevőmet és a nagyrédmű közönséget ezek megtekintésére tiszteletteljesen meghívni

POLLÁK SOMA,
Kaposvárott.

VII. évfolyam.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A KÉPES

Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

Felelős szerkesztő: Komócsy Lajos.

Lapunk — társai között legnagyobb elterjedésnek örvendő — immár hetedik évfolyamát éli. Miután kívánatra mindenkinél küldöm mutatószámot s egészen tájékozó előfizetési felhívást, e helyen csak röviden emlíkeztünk meg a közkeveltségnek örvendő lapról. — A „Képes Családi Lapok” három ivnyi tartalommal jelen meg a leddiszesebb kiállításban, szép, fényes, színes borítékban. — Minden szám sok művészi kiviteli képet hoz. A főlapban vannak eredeti s a külföld legnagyobb íróiból fordított rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreszkek; eredeti s más költemények, heti tárczák, ismertető, tudományos cikkek, a főváros, vidék s külföld válogatott, fontos hírei; az irodalom és művészet körében felmerülő minden mozzanat. — Minden számhoz egy ivnyi külön regénymelléklet könyvalakban. — Humor rovat, leggyakrabban képekkel. Havonként „Nővilág” című divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. is jár ingyenes mellékletkép. A boríték telve a komoly s tréfás talányok minden fajával. A talányfejtők között gyönyörű olajnyomatú képek (díszes aranykeretben), regények stb. soroltatnak ki.

A folyó évnegyedben külön regény-mellékletkép „Scarpa Rachel” kitűnő, cselekvénygazdag, érdekesítő regényt adjuk.

Mutatószámot a kiadóhivatal kívánatra bárkinek küld bérmentve.

Előfizetési ár: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Méhner Vilmos kiadóhivatala: Budapest, papnövelde-utca 8. szám alatt.

A t. cz. magyar olvasó közönséghez!

Tisztelettel értesítjük a t. cz. magyar olvasó közönséget, hogy „Gondüző” czimen szépirodalmi heti lap jelent meg kiadásunkban, melyre vonatkozva megismertjük következő programunkat:

Távol tartva magunkat minden pártoskodástól, azt a földadatot tüztük magunk elé, hogy lapunkat a legszigorubb erkölcsi elvek szerint szerkesztjük, úgy hogy azt minden anya bátran adhatja serdülő leánya kezébe; a magyar irodalmat tehetségünk szerint fogjuk ápolni és nemzetünk kedvelt íróinak legszebb munkáit közöljük, különös súlyt fektetve a regényirodalomra, adni fogunk beszélyeket, költeményeket, vidámító humoreszkeket, a közmívelést előmozdító természetrajzi, földrajzi, ország- és népiismereti vázlatokat, a kertészetet és ház tartást érdeklő tanulságos közleményeket, azonkívül tekintettel leszünk a jelesebb külföldi regényekre is.

Támogatva legkiválóbb íróink által, minden törekvésünket oda irányozzuk, hogy lapunkat folyvást tökéletesítsük és emeljük, hogy oly családi lapot nyújthassunk a hazai olvasó közönségnek, minő, tekintve a legnagyobb gonddal választott, dug tartalmat, a pompás kiállítását és a fölöttebb olcsó árt, hazánkban mostanig még nem jelent meg és — joggal mondhatjuk — mely a házagot kitélteni lesz hivatva.

Első számunkat következő munkatársakkal kezdjük: P. Szathmáry Károly, Mikszáth Kálmán, Kazár Emil, Margitay Dez ö stb.

A második számban érdekesítő, nagyobb szabású történeti regényt kezdünk meg P. Szathmáry Károlytól e czimen:

„SZÉKELY TÁMAD, SZÉKELY BÁNJA.”

A negyedik számban Mikszáth Kálmán fiatal íróink e matadorja szokott kedélyes és megragadó modorával kisebb regényt fog közölni a fővárosi életből.

A hatodik számban nagyobb társadalmi regényt kezdünk meg Dr. Sziklay Jánostól.

Szigoruan és lelkiismeretesen tartva szem előtt programunkat, az a biztos remény keesegtet, hogy a „Gondüző” kedvelt olvasmányává válik minden művelt csal-

Laptulajdonos és kiadó SZALAY IMRE.

ládi körben és érdemes lesz arra, hogy valóságos gondüző legyen és valódi házi kincset képezzen arra nézve, ki szünóráiban érdekes olvasmányal akar foglalkozni.

Előfizetési feltételek:

A „Gondüző” szépirodalmi heti lap, megjelen minden vasárnap 3 ivnyi tartalommal, azonkívül a képes címlappal ellátott borítékban két oldalnyi hasznos tudni valókkal és talányokkal, a következő előfizetési árak mellett:

Egy évre 6 frt, félévre 3 frt., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 15 kr. A jutalmakat illetve is arra törekedtünk, hogy előnyt nyújthassunk t. előfizetőinknek.

Tetesem áldozatok árán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy kizárólag előfizetőink számára olajnyomatú, eredeti magyar festményeket sokszorosítottunk, minék következtében minden féléves előfizetőinknek egy, az egész éveseknek pedig két képet adhatunk. E képek jól és tartósan készített, mosható arany keretben, 84 cent. magasak és 70 cent. szélesek, egészen készen a fölfüggesztéshez, és egy darab ára csak is 2 frt. — E képek következők:

Szent István király. — Kossuth Lajos. — Deák Ferencz. — Petőfi Sándor. — Vörösmarthy Mihály.

Továbbá a következő életképek:

Vasárnapi mulatság falun. — Czigány tanya az erdőben. — Csikos élet. — A puszták fia.

Mutatószámokkal szívesen szolgálunk díjtalanul és bérmentesen, gyűjtőknek 10 előfizető után egy tiszteletpéldányt adunk.

A t. cz. hazai olvasó közönség részéről élénk részvételre számítva, reméljük, hogy vállalatunkat a tökély legmagasabb fokáig emelhetjük és tisztelettel kérjük hazai irodalmunk beces pártfogóit, hogy minket e hazafias vállalatunk előmozdításában tehetségük szerint támogolják kegyeskedjenek.

Tisztelettel

a „Gondüző” szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapesten, belső dob-utca 14.

Kaposvárott 1884. Hagelman Károly nyomtatott könyvnyomdájában.